

UW
EIGEN
ALBUM

UW EIGEN ALBUM

* *een handreiking om een
postzegelverzameling
naar eigen idee op te
zetten.*

* INHOUD

1. Woord vooraf
2. Benodigde materialen
en gereedschappen
3. Albumbladenmaken
4. Welke verzamelingen

1. WOORD VOORAF

U bent op vakantie geweest en hebt een flink aantal foto's gemaakt. Wat doet U met deze foto's? Bergt U die op in een oude schoendoos of een sigarenkistje? Natuurlijk niet, U koopt een mooi fotoalbum en plakt alles geheel naar eigen smaak in en ook het toegangskaartje voor dat interessante museum en de prospectus van Uw hotel krijgt daarin een plaats. Zó ontstaat er een leuk aandenken aan een paar fijne vakantieperiodes, dat bij het doorbladeren telkens weer prettige herinneringen oproept.

Een fotograaf, die een huwelijksreportage maakt, stopt het resultaat van zijn werk ook niet in een enveloppe om het zó aan het bruidspaar aan te bieden, maar hij rangschikt alles naar eigen smaak in een luxe album dat dan in lengte van jaren een prachtige terugblik geeft op de heugelijke dag.

Het is helemaal Uw album met een persoonlijk cachet.

Maar wat doet een verzamelaar met zijn postzegels? De tijd is voorbij dat de jeugd dit kostbare bezit in een sigarendoos bewaarde, daarvoor is nu het stockboek in de plaats gekomen. Later wordt dan vaak een echt album gekocht, maar nog steeds komen talloze verzamelingen het stadium van het stockboek niet te boven.

•at echte album is dan een voordrukalbum, waarin

precies staat aangegeven waar U elke zegel moet plakken en welke zegels U moet verzamelen, zodat het "verzamelen" min of meer neer komt op "vakjes vullen". Elk jaar wordt er een supplement aangeschaft, waarin dan de emissies van het afgelopen jaar worden geplakt of, zoals nu veel gebeurt, achter doorzichtige klemstroken geschoven.

In minder dan een half uur is Uw album dan weer compleet en een jaar lang hoeft U er niets meer aan te doen want zelfwerkzaamheid is er bij zo'n voordrukalbum niet bij.

En deze albums zijn vrij duur, vooral als zij, om het de verzamelaar nog gemakkelijker te maken, reeds van klemstroken zijn voorzien.

De fabrikant bepaalt bij een dergelijk album wat U verzamelen moet, hoe de zegels op een blad worden gerangschikt en welke bijschriften belangrijk zijn maar soms ontbreken deze zelfs helemaal. En als U iets wilt opnemen dat U interessant vindt, maar dat niet voorgedrukt is, dan zult U Uw toevlucht moeten nemen tot het invoegen van een blanco blad. Soms wordt in de plaats daarvan de achterkant van een albumblad gebruikt.

Door het invoegen van een blanco blad wordt dan al de eerste stap gezet naar een blanco album met een eigen gezicht. Want in zo'n eigen album, waarop de verzamelaar zijn eigen stempel drukt, kan verzameld worden wat men wil en weggelaten wat men wil.

Velen zien er tegenop om daarmee te beginnen, het vele werk schrikt hen af. Dat is de reden dat het stockboek als verzamelalbum in zwang blijft of dat er gemakshalve wordt overgegaan tot aankoop van een kant-en-klaar voordrukalbum. Wij willen het verzamelen in zo'n album beslist niet veroordelen, maar het beperkt beslist de mogelijkheden en de eigen creativiteit van de verzamelaar. Trouwens voordrukalbums zijn er

eigenlijk alleen maar voor de landenverzamelingen en voor enkele onderwerpverzamelingen zoals UNO of Europa. Een thematische verzameling, op welk gebied dan ook, zult U altijd in een blanco album moeten onderbrengen.

Inderdaad, wij willen in de navolgende hoofdstukken een lans breken voor het gebruik van een blanco album en U een handreiking geven om zo een eigen werkstuk te maken. Juist door deze zelfwerkzaamheid zal de verzamelaar veel meer plezier aan zijn hobby beleven en met trots zijn verzameling, zijn eigen werkstuk, aan anderen willen tonen. En, onze hobby is ook een tijdpassering. Laten wij er dan ook de tijd voor nemen om deze, ook qua uiterlijk, te vervolmaken.

2 BENODIGDE MATERIALEN EN GEREEDSCHAPPEN

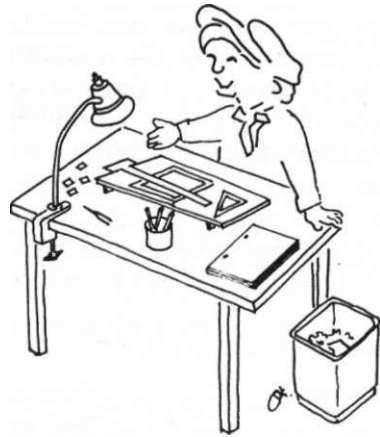
Wanneer we dus besloten hebben een eigen album te gaan maken, dan gaan we eerst na welke materialen en gereedschappen er nodig zijn. Dat zijn er verschillende en in de eerste plaats zijn dat dan de

Albumbladen

Dat kunnen geheel blanco bladen zijn, maar de afmeting moet wel minimaal die van het formaat A4 zijn (210x297 mm).

Naast geheel blanco bladen zijn er ook met een kaderlijn en tenslotte zijn er bladen met een kaderlijn en fijne ruitjesbedrukking,

Ook zijn er albumbladen met in de bovenlijn van het kader een vakje, hetgeen bij bepaalde verzamelingen wel wat gemak oplevert.

Gestandaardiseerde maten verdienen de voorkeur. Het gebruik van bladen van het formaat A4 kan een zeer goede keus zijn. Deze bladen hebben het voordeel dat zij kunnen worden opgeborgen in eveneens gestandaardiseerde plastic hoezen, waardoor beschadigen en vuil worden van de zegels wordt tegengegaan.

Neem eerst eens een proef met verschillende bladen en wanneer dan de keuze gemaakt is dan is het wel zaak in één keer voldoende bladen aan te kopen. Men is dan verzekerd dat men exact dezelfde bladen heeft. Een nieuwe aanmaak of een nieuwe druk wil wel eens kleineverschillen geven.

Pen

Om kaderlijnen te maken heeft men een pen nodig. Vroeger gebruikte men hiervoor de trekpen met oostindische inkt. Met het voortschrijden van de techniek is dit wel wat veranderd en is daarvoor de Rotring pen in de plaats gekomen. Deze pen heeft vele voordelen boven de oude trekpen. Toch dient men er wel op te letten dat na gebruik de pen goed wordt schoongemaakt om verstopping te voorkomen.

Het gebruik van een ballpoint moet geheel worden afgeraden maar de dunschrijvende viltstift is een ideale pen, die bovendien goedkoop is. In de handel is de pen bekend onder de naam "Fineliner", "Spits", "Razorpoint" of een andere benaming om aan te geven hoe puntig de pen wel is. Mooie lijnen zijn ermee te trekken en duidelijke teksten ermee te schrijven. Ideaal materiaal dus maar wel op tijd vernieuwen, want de stift slijt en dan worden de lijnen dikker.

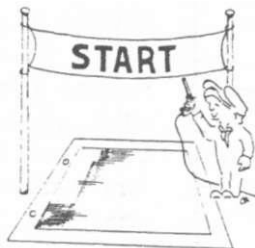
Verder hebben we nog nodig

<i>Liniaal</i>	doorzichtig en met een inkeping. Een milimeterindeling is noodzakelijk.
<i>Twee driehoeken</i>	om goed haaks en evenwijdig te kunnen werken.
<i>Potlood</i>	moet zacht zijn want dat laat geen indrukken na (bv.nr. 2 B]
<i>Vlaktgum</i>	bij voorkeur wit.
<i>Tekenplank</i>	kan een eenvoudige, zuiver haakse, tekenplank zijn. Diegenen, die daar geld voor over hebben, kopen één van de speciaal in de handel zijnde tekenborden met bijbehorende tekenliniaal.

<i>Postzegel-pincet</i>	met een platte bek. Dus beslist geensplintertrekker, die ook wel pincet genoemd wordt, hier- voor gebruiken.
<i>Loupe</i>	die minstens tweemaal vergroot. er is een hele goede, namelijk die door de Bond van Filatelisten- verenigingen wordt uitgegeven.
<i>Tandingmeter</i>	hiervoor kan ook de tandingmeter worden gebruikt en wel het zich hierop bevindende zwarte vlak.
<i>Watermerkzoeker</i>	of een droogdoos om de afgeweekte zegels goed te kunnen drogen. In het begin kan het ook met behulp van een goed vloeiblad dat vol- doende vocht opzuigt.
<i>Plakkers</i>	kies hiervoor een goede soort.
<i>Klemstroken</i>	met zwarte ondergrond.
<i>Fotohoekjes</i> <i>of</i> <i>hoekstroken</i>	voor het vastzetten van post- stukken.

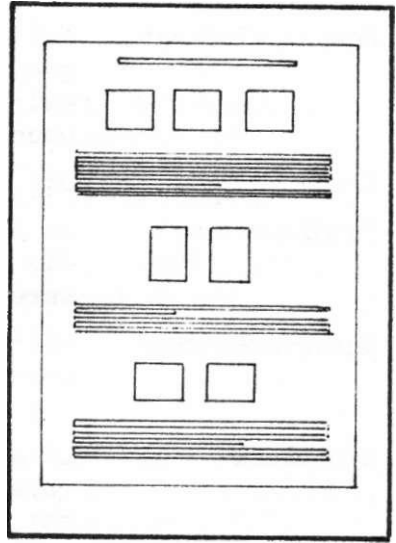
Dit zijn wel de meest noodzakelijke materialen om met een album naar eigen opzet te beginnen. Wanneer we ons wat verder in de filatelie verdiepen dan komen vanzelf wel wensen naar voren, b.v. een U.V. lamp.

We zijn nu klaar om zelf het eerste albumblad te maken en in het volgende hoofdstuk wordt beschreven hoe dat in zijn werk gaat.

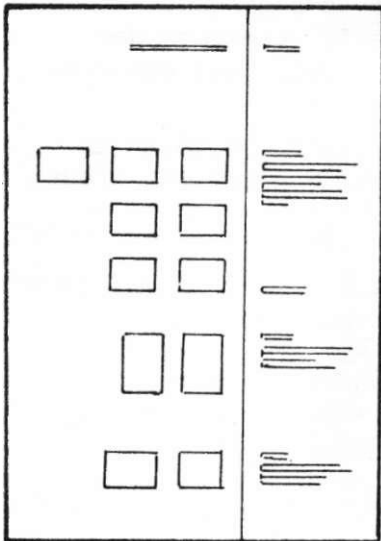

3. ALBUMBLADEN MAKEN

Bij het maken van albumbladen geeft men uiting aan zijn persoonlijke smaak, inzicht, voorkeur en belangstelling. Zo zien we hiernaast een albumblad afgebeeld, waarop de maker de voorkeur geeft aan veel verklarende tekst. Bijzonderheden over de zegel worden verschaft, waardoor het duidelijk wordt waarom deze zegel is uitgegeven en ter gelegenheid van welke gebeurtenis. Alle mogelijke wetenswaardigheden, die de maker belangrijk vindt, kunnen hier worden vermeld.

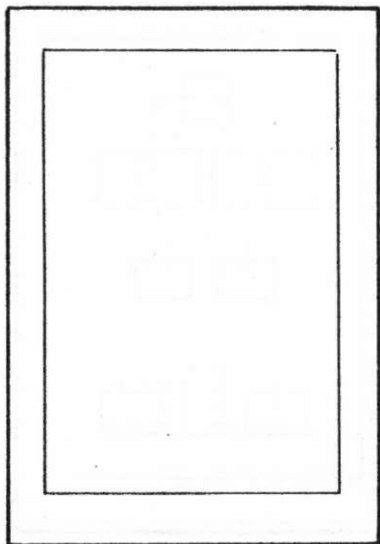

Hieronder is een albumblad afgebeeld, dat weer geheel andere facetten belicht, die voor de maker interessant, leuk of belangrijk zijn om naar voren te brengen.

Zo valt hier de nadruk op de lay-out van het albumblad of, met andere woorden, op de vormgeving. Ook hier wil de maker iets over de zegels vertellen, de bijschriften staan rechts van de verticale lijn, de zegels links daarvan.

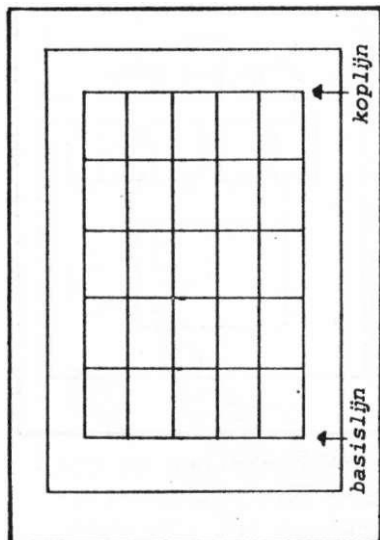
Hoewel beide albumbladen niet direct geschikt zijn voor een tentoonstelling (we zullen later zien waarom), liggen toch bepaalde principes ten grondslag aan deze wijze van opzetten.

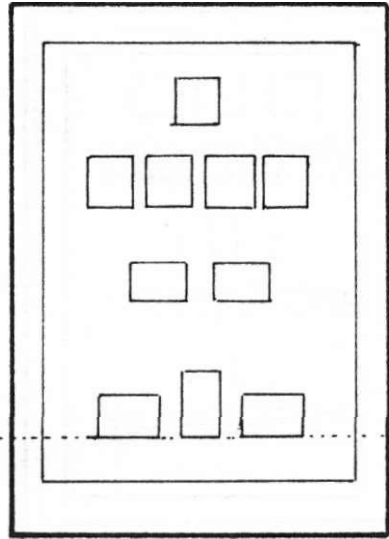
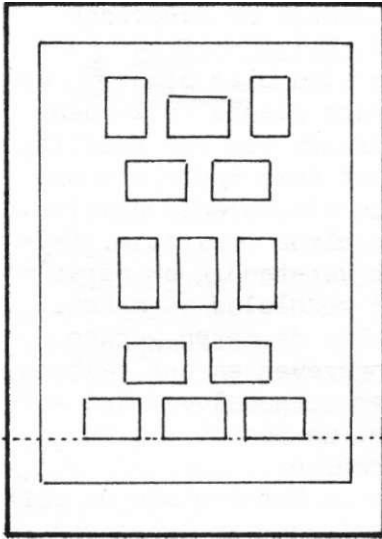
Modelblad en schabloon

Een albumblad dient op de eerste plaats te worden voorzien van een kaderlijn. Omdat deze kaderlijn op alle albumbladen precies hetzelfde moet zijn, is het verstandig om eerst een modelblad te maken, waarop de maten worden aangegeven en dat telkens weer geraadpleegd kan worden. We noemen dit een stramien.

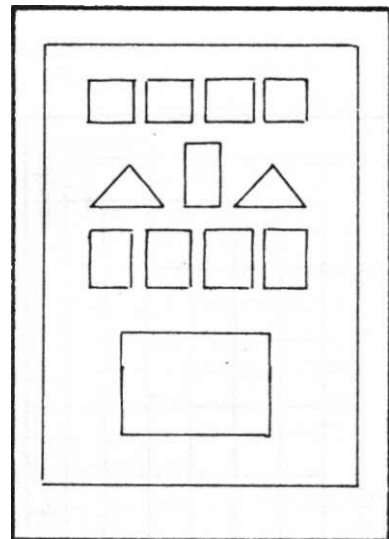
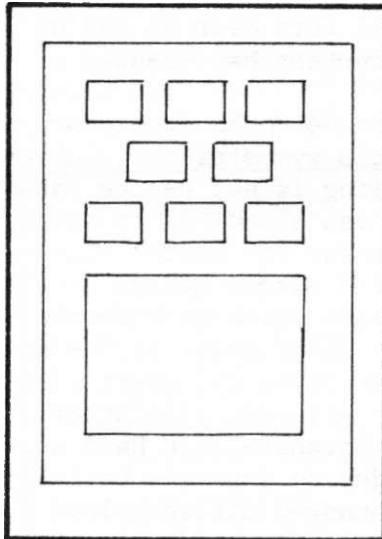
Het is het mooiste om verhoudingen aan te houden zoals op nevenstaand voorbeeld: weerszijden evenveel afstand tot de rand van het blad, aan de bovenkant iets meer en aan de onderkant het meest.

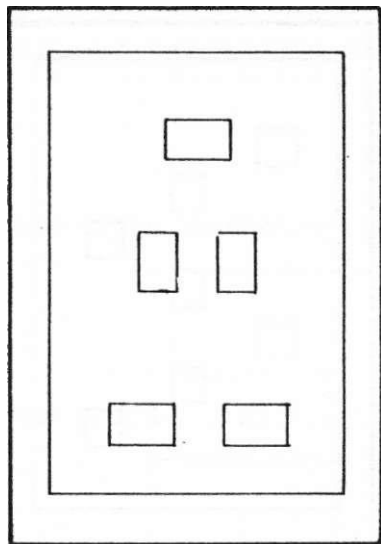
Voor het maken van een mooie symmetrische vlakverdeling is het aan te raden om een schabloon te maken. Wanneer een aantal bladen naast elkaar gelegd wordt, moeten zowel de onderste als de bovenste lijnen gelijk zijn. Dat geeft rust en een golvende lijn stoort. De bovenste lijn heet koplijn, de onderste basislijn. Wanneer U dit schabloon op doorzichtig papier tekent, kunt U achteraf elk albumblad op eenvoudige wijze controleren.

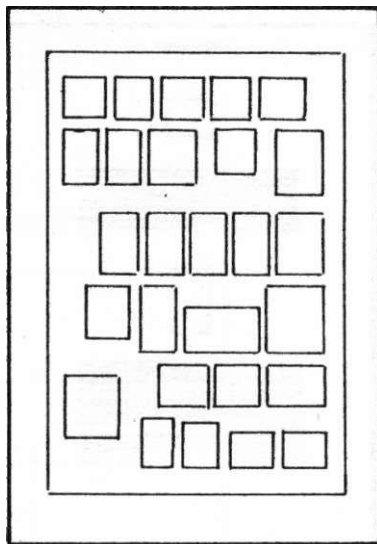
Er ontstaat een rustig beeld, wanneer de basislijnen gelijk zijn (zie stippellijn). Met een schabloon kunnen we de zegels gelijkmatig en symmetrisch verdelen.

Om het geheel wat levendiger te maken kunnen er ook poststukken opgenomen worden. Zorg dat het zwaartepunt, hier dus het poststuk, onderaan het albumblad komt.

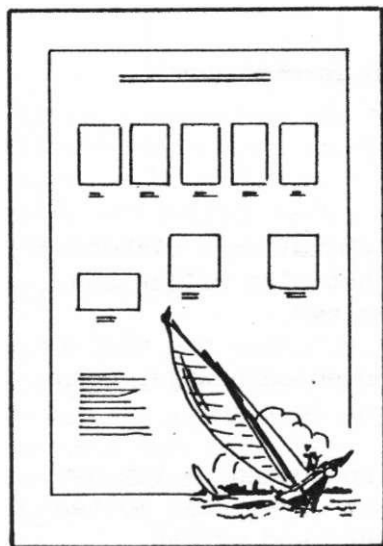

a.

b.

Wat U vooral niet moet doen!

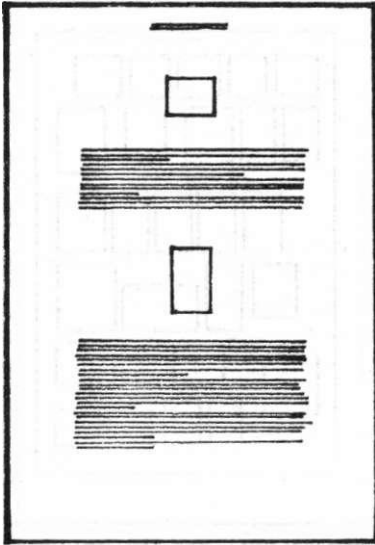

c.

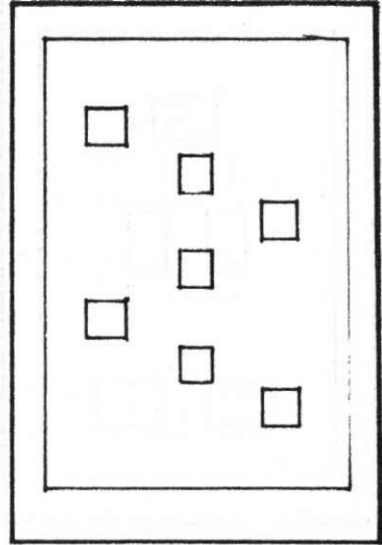
a. Een albumblad mag niet een te lege indruk maken. Wacht met het tekenen totdat U voldoende zegels hebt.

b. Een ander uiterste is om een blad vol te proppen met zegels en zeer zeker niet zoals op dit voorbeeld, waar elke ruimte werd benut.

c. Een blad uit een thematische verzameling over sport: versier Uw album niet met niet-filatelistische afbeeldingen als foto's, tekeningen, Ansichtkaarten enz.

d.

e.

d. Dit albumblad verschaft de maker door de tekst een schat van gegevens. Op een tentoonstelling wordt dit echter niet positief gewaardeerd.

e. De zegelverdeling op dit blad is niet goed. Het geeft een rommelige indruk.

Laten we nu eens gaan proberen om zelf een albumblad te maken. De zegels, die we op het blad willen aanbrengen worden er eerst los opgelegd.

We zagen reeds, dat het niet te vol maar ook niet te leeg mag worden. Het gemaakte hulpblad bewijst goede diensten bij de rangschikking van de zegels.

Noodzakelijk is het niet, maar besluiten we tot het aanbrengen van een kadertje om de zegels dan moeten de lijnen wel dun en feilloos getekend worden.

Voor het tekenen van deze kadertjes verdient het de voorkeur met potlood enkele hulplijntjes aan te brengen.

Vervolgens tekenen we eerst de horizontale lijnen.

Daarna alle verticale lijnen.

Wanneer alle lijnen getrokken en gedroogd zijn worden de potloodhulplijntjes weggegomd. Dit moet heel voorzichtig gebeuren want anders is alle werk voor niets geweest.

Het aanbrengen van een kader of het gebruik van een klemstrook is soms nodig om de zegel beter tot zijn recht te laten komen. Een gekleurd kader of soms zelfs een dubbel kader is daarom niet aan te bevelen omdat men zijn doel dan voorbij schiet.

Bijschriften

We kunnen zegels van een bepaald land bijeen gaan brengen en dat heet dan "landverzameling". Geven we de voorkeur aan het rangschikken van zegels met een door ons uitgekozen beeld, dan noemt men dit een "beeldverzameling". De plaats van de bijschriften bij de zegels van de zojuist genoemde verzamelingen zijn wel verschillend.

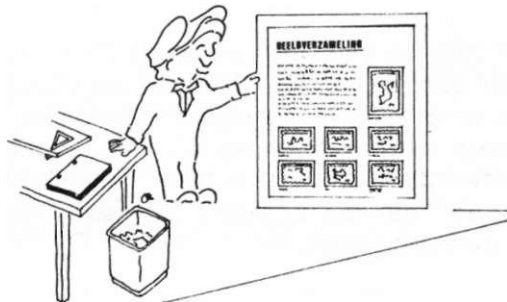
Bij de *landverzameling* komen de bijschriften *boven* de zegels te staan en wat er komt te staan is afhankelijk van het doel, dat de verzameling heeft. Zo kunnen vermeld worden o.a. jaar van uitgifte, soort zegel, waarom de zegel werd uitgegeven, welk watermerk en/of tanding de zegel heeft, wie de zegel heeft ontworpen enz.

Bij de *beeldverzameling* worden de bijschriften *onder* de zegels geplaatst. Bedenk wel, dat U deze tot een minimum beperkt.

Nog een paar wenken:

1. Ongestempelde en gestempelde zegels nooit door elkaar op één blad opnemen.
2. In het algemeen worden de zegels op een symmetrische wijze op het blad aangebracht.
3. Gebruik alleen goede plakkers. Wanneer de plakkers reeds gevouwen zijn, bevochtig dan het smalle strookje een weinig en plak dit op de zegel zo dicht mogelijk onder de bovenrand maar zó, dat de tanden goed zichtbaar zijn. Het langere deel van de plakker wordt onderaan een heel klein beetje bevochtigd en dan wordt de zegel op het blad aangebracht. Met een pincet nog even goed controleren of de zegel niet aan het blad vastplakt. In het verleden en ook nu nog worden vele zegels verknoeid door een verkeerd gebruik van de plakkers en door het gebruik van veel te veel vocht.
4. Het gebruik van klemstroken heeft het bezwaar, dat de zegels niet goed op hun plaats blijven. Scheefzittende zegels is geen fraai gezicht.

Zijn er in dit hoofdstuk reeds enkele soorten verzamelingen genoemd, in het volgende hoofdstuk gaan we daar wat uitgebreider op in.

4. WELKE VERZAMELINGEN

In grote lijnen kunnen er vier soorten verzamelingen worden onderscheiden t.w. de traditionele-, de beeld-, de posthistorische- en de didaktischeverzamelingen. In een korte bespreking beperken we ons tot de beide eersten.

Allereerst iets over de "traditionele" verzamelingen. Dit zijn de verzamelingen, die vanuit het verleden beginnen. Hier kan per land, per groep van landen of per werelddeel verzameld worden. Een wereldverzameling wordt met opzet niet genoemd, omdat zo iets vrijwel tot de onmogelijkheden behoort. Daarentegen kan het verzamelgebied wel beperkt worden door niet alle zegels van het land te verzamelen maar alleen die binnen een bepaald tijdsgebied vallen. Dok een verzameling van één emissie of van één zegel is mogelijk. Een gespecialiseerde verzameling van een land of een gebied omvat alle typen zegels, tandingen, drukverschillen, watermerken, kleuren, plaatnummers, afwijkingen en andere technische bijzonderheden. Voorts ook postzegel- en automaatboekjes, samenhangende zegels, veldelen, proeven, vervalsingen en natuurlijk niet te vergeten: de poststukken en afstempelingen e.d.

De "beeldverzamelingen" omvatten onderwerpverzamelingen (tegenwoordig ook wel documentverzamelingen genoemd) en thematische verzamelingen. In het kort is het onderscheid tussen beiden als volgt.

De "onderwerp-/document"verzameling omvat zegels: a. met dezelfde afbeelding, b. naar aanleiding van een bepaalde gebeurtenis of c. met een bepaald doel.

De "thematische"verzameling daarentegen ontwikkelt een thema of verdedigt een stelling of illustreert een gedachte.

In een beeldverzameling kunnen zegels in ongebruikte zowel als in gebruikte staat worden opgenomen, echter niet door elkaar. Ook poststempels, postwaardestukken en onder bepaalde voorwaarden ook eerstedagenveloppen en maximumkaarten behoren hierbij.

Paren van zegels, blocs, strips, veldelen, varianten, afwijkingen e.d. behoren in dit soort verzamelingen niet thuis.

* TOT BESLUIT

De samenstellers van dit geschrift hebben, zoals reeds in het eerste hoofdstuk is gezegd, de bedoeling gehad om U een handreiking te geven om te komen tot het maken van een eigen album. Dat het onderwerp niet volledig en uitputtend behandeld is, daarvan zijn zij overtuigd.

Wanneer, na lezing, Uw belangstelling gewekt is voor deze vorm van hobbybeoefening, U erover gaat nadenken en tot de slotsom komt dat het best de moeite loont om eens te proberen een eigen werkstuk te maken, dan heeft de redactie haar doel bereikt.

De samenstellers:

A.Bosman
J.F.Glatz †
J.M.Rijsdijk
J.v.'t Zelfde

Illustraties:

L.P.Straten

UITGAVE © : FILATELISTENVERENIGING 'NOVIOPOST'
POSTWEG 37, 6523 KR NIJMEGEN.